

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 577/2015-50

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. januára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) o sťažnosti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Luknárom, Zvolenská 8, Nitra, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Ncb 57/2014 zo 17. decembra 2014, za účasti Krajského súdu v Bratislave, takto

r o z h o d o l :

Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Ncb 57/2014 zo 17. decembra 2014 p o r u š e n é n e b o l i .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. apríla 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Luknárom, Zvolenská 8, Nitra, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Ncb 57/2014 zo 17. decembra 2014 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že žalobkyňa (obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ]) podala Okresnému súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) 25. júna 2013 proti sťažovateľke ako žalovanej žalobu o určenie, že

- záložné právo zriadené k nehnuteľnostiam evidovaným na [REDAKOVANÉ] vedenom Katastrálnym úradom v [REDAKOVANÉ], Správou katastra [REDAKOVANÉ] vo vlastníctve žalobkyne na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. [REDAKOVANÉ] z 24. novembra 2008 a zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. [REDAKOVANÉ] z 9. marca 2009, podľa ktorých bol vklad záložného práva do katastra nehnuteľností povolený pod č. [REDAKOVANÉ] z 15. apríla 2009, zaniklo (žalobný nárok 1),

- pohľadávka žalovanej (sťažovateľka) zo zmluvy o úvere č. [REDAKOVANÉ] uzavretej 28. novembra 2005 v celom rozsahu zanikla (žalobný nárok 2),

- pohľadávka žalovanej (sťažovateľka) zo zmluvy o úvere č. [REDAKOVANÉ] uzavretej 31. októbra 2006 v celom rozsahu zanikla (žalobný nárok 3),

- záložné práva žalovanej (sťažovateľka) k pohľadávkam žalobkyne zaregistrované v Notárskom centrálnom registri záložných práv 29. novembra 2005 pod č. [REDAKOVANÉ] a 31. októbra 2006 pod č. [REDAKOVANÉ] v prospech žalovanej zanikli z 21. júna 2013 [žalobný nárok 4 (spolu ďalej aj „žaloba z 21. júna 2013“)]; konanie o žalobe žalobkyne bolo okresným súdom vedené pod sp. zn. 9 Cb 137/2013.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Uznesením zo dňa 20. 08. 2013, sp. zn. 9 Cb/137/2013-117, OS LM spojil na spoločné konanie (i) konanie o Žalobe vedené na OS LM pod sp. zn. 9 Cb/137/2013 a (ii) konanie o žalobe zo dňa 16. 01. 2012 vedené na OS LM pod sp. zn. 9 Cb/14/2013, s tým, že konanie bolo po spojení vecí vedené pod sp. zn. 9 Cb/14/2013 (ďalej aj „Konanie na OS LM“). OS LM vylúčil na samostatné konania žalobné nároky týkajúce sa nehnuteľností mimo obvodu OS LM, ďalej Konanie na OS LM v časti Žalobného nároku č. 2, 3 a 4 zastavil (zatiaľ neprávoplatne) pre nedostatok právomoci súdu na prejednanie Žaloby v dotknutom rozsahu a vo zvyšnej časti Konanie na OS LM prerušil (zatiaľ neprávoplatne). Pre úplnosť Sťažovateľ uvádza, že Žalobca podal žalobu o určenie, že záložné právo zaniklo obsahujúcu totožné žalobné nároky ako Žalobný nárok č. 2, 3 a 4 aj na ďalšie súdy v Slovenskej republike, pričom jednotlivé súdy na základe námietky Sťažovateľa rozhodli tak, že konanie v časti zodpovedajúcej Žalobnému nároku č. 2, 3 a 4 zastavili pre nedostatok právomoci alebo pre prekážku litispendencie, alebo vec v časti uvedených žalobných nárokov postúpili na miestne príslušné súdy, resp. prerušili konania.

Uznesením zo dňa 22. 10. 2013, sp. zn. 9 Cb/14/2013-279 (ďalej aj „Uznesenie OS LM“), OS LM vylúčil na samostatné konanie návrh na začatie konania zo dňa 16. 1. 2013 [Pozn. správne má byť „návrh na začatie konania zo dňa 21. 06. 2013“] v časti Žalobného nároku č. 1, t. j. v časti žalobného nároku o určenie, že záložné právo k Nehnuteľnostiam zaniklo. Sťažovateľovi bolo dňa 21. 11. 2013 doručené upovedomenie OS LM o postúpení veci na OS BA III podľa § 88 ods. 1 písm. h) OSP, ktoré OS LM odôvodnil tým, že predmetom Žalobného nároku č. 1 je vecné právo k nehnuteľnostiam a preto na prejednanie veci je výlučne miestne príslušný okresný súd, v obvode ktorého sa nachádzajú tieto nehnuteľnosti. ...

OS BA III začal vo veci, ktorá mu bola postúpená z OS LM, konať a uznesením zo dňa 03. 11. 2014, sp. zn. 25 Cb/131/2013-247 vyzval Sťažovateľa, aby sa k veci písomne vyjadril. Sťažovateľ sa k veci písomne vyjadril podaním zo dňa 24. 11. 2014 (ďalej aj „Vyjadrenie Sťažovateľa k žalobe“) a žiadal OS BA III, aby Žalobu zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu Žalobcu na určení, že záložné právo k Nehnuteľnostiam zaniklo a alternatívne navrhol prerušenie Konania, nakoľko v súčasnosti prebiehajú viaceré konania medzi Sťažovateľom a Žalobcom, v ktorých sa rieši otázka, ktorá má pre rozhodnutie súdu v Konaní zásadný význam.

Následne, po doručení Vyjadrenia Sťažovateľa k Žalobe na OS BA III, bolo vydané Napadnuté uznesenie. Krajský súd v Bratislave Napadnutým uznesením rozhodol tak, že vo veci vedenej na OS BA III pod sp. zn. 25 Cb/131/2013 je miestne príslušným OS LM (§ 11 ods. 1, 2 OSP). Napadnuté uznesenie neobsahuje žiadne odôvodnenie. Proti Napadnutému uzneseniu nie je prípustné odvolanie. Napadnutým uznesením je v zmysle § 105 ods. 3 OSP viazaný aj súd, ktorému má byť vec podľa rozhodnutia nadriadeného súdu postúpená, t. j. aj OS LM.»

Podľa sťažovateľky krajský súd napadnutým uznesením rozhodol o miestnej príslušnosti v rozpore s § 88 ods. 1 písm. h) v tom čase platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), keď rozhodol o tom, že miestne príslušným na prerokovanie je okresný súd. Navyše sťažovateľka namieta, že napadnuté uznesenie nie je odôvodnené, a preto nie je zrejmé, na základe akého dôvodu krajský súd aplikoval § 11 ods. 1 a 2 OSP vo vzťahu k určení miestnej príslušnosti okresného súdu na prerokovanie žalobného nároku o určení, že záložné právo k nehnuteľnostiam zaniklo.

Podľa sťažovateľky predmetom postúpenia veci Okresnému súdu Bratislava III bol len žalobný nárok 1 (žalobný nárok na určení, že záložné právo k nehnuteľnostiam zaniklo, pozn.), a preto bol na konanie o tomto žalobnom nároku miestne príslušný Okresný súd Bratislava III, v obvode ktorého sa nehnuteľnosti, o určení zániku záložného práva ku ktorým ide, nachádzajú, a teda aplikácia § 11 ods. 1 a 2 OSP neprichádza do úvahy. Napadnutým uznesením krajského súdu tak podľa sťažovateľky došlo k porušeniu jej základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny.

Sťažovateľka tvrdí, že krajský súd neodôvodnením napadnutého uznesenia porušil aj jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom „*Odkaz na ustanovenie § 11 ods. 1, 2 OSP v prípade, keď jeho aplikácia neprichádza do úvahy, a to bez akéhokoľvek odôvodnenia, vzbudzuje významnú právnu otázku ohľadom jeho aplikácie, ktorá zostáva neriešená. Krajský súd v Bratislave sa pri určení miestnej príslušnosti súdu na Konanie natolko odchýlil od ustanovení OSP upravujúcich miestnu príslušnosť súdov, že poprel ich účel a význam.*“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„(i) Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ].. na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17. 12. 2014, sp. zn. 3 Ncb/57/2014-325 porušené bolo.

(ii) Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ].. na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17. 12. 2014, sp. zn. 3 Ncb/57/2014-325 porušené bolo.

(iii) Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17. 12. 2014, sp. zn. 3 Ncb/57/2014-325 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

(iv) [REDAKOVANÉ].. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 355,73 EUR, ktorú je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu...“

Sťažovateľka súčasne podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) navrhuje, aby ústavný súd

„odložil vykonateľnosť uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17. 12. 2014, sp. zn. 3 Ncb/57/2014-325 a

(ii) uložil Okresnému súdu Liptovský Mikuláš povinnosť vrátiť spisový materiál, ktorý mu bol postúpený Okresným súdom Bratislava III na základe uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17. 12. 2014, sp. zn. 3 Ncb/57/2014-325, späť na Okresný súd Bratislava III až do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o sťažnosti Sťažovateľa zo dňa 02. 04. 2015“.

Vyhovením návrhu na odloženie vykonateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu sa podľa sťažovateľky zamedzí ďalšiemu porušovaniu jej základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny okresným súdom, ktorý podľa jej názoru nie je miestne príslušným súdom na konanie vo veci.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 577/2015-16 z 10. septembra 2015 ju prijal na ďalšie konanie, pričom zároveň odložil vykonateľnosť uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 Ncb 57/2014 zo 17. decembra 2014 a vo zvyšnej časti návrhu na rozhodnutie o dočasnom opatrení nevyhovel.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedu krajského súdu, aby sa vyjadril k sťažnosti a zároveň oznámil, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Predseda krajského súdu v prípise sp. zn. Spr. 3431/15 z 13. októbra 2015 doručenom ústavnému súdu 14. októbra 2015 uviedol tieto skutočnosti:

„Okresný súd Bratislava III dňa 04. 12. 2014 predložil vec Krajskému súdu v Bratislave ako nadriadenému súdu v zmysle ustanovenia § 105 ods. 3 O. s. p. na rozhodnutie miestnej príslušnosti súdu v právnej veci navrhovateľa: [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. proti odporcovi: [REDAKOVANÉ]. o určenie zániku záložného práva, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 25 Cb/131/2013 a predtým na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9 Cb/14/2013.

Okresný súd Bratislava III vyslovil nesúhlas s postúpením veci Okresným súdom Liptovský Mikuláš z dôvodu, že návrh na začatie konania má päť samostatných petitov, pričom nie všetky sa týkajú nehnuteľností, keďže zánik záložného práva k nehnuteľnostiam je iba jednou zo sporných otázok riešených medzi účastníkmi konania popri otázke, či pohľadávky odporcu zo zmluvy o úvere č. [REDAKOVANÉ] a č. [REDAKOVANÉ] zanikli započítaním. Vzhľadom na uvedené Okresný súd Bratislava III namietol ustanovenie § 88 ods. 2 písm. h) O. s. p. /správne § 88 ods. 1 písm. h) O. s. p./, na základe ktorého Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 26. 11. 2013 postúpil vec Okresnému súdu Bratislava III, keď uznesením č. k. 9 Cb/14/2013-279 zo dňa 22. 10. 2013 vylúčil na samostatné konanie návrh navrhovateľa zo dňa 16. 01. 2013 v časti nároku o určenie, že záložné právo zriadené k nehnuteľnostiam, zapísaných na [REDAKOVANÉ], katastrálne územie [REDAKOVANÉ], na základe Zmluvy č. [REDAKOVANÉ] zo dňa 24. 11. 2008 a Zmluvy č. [REDAKOVANÉ] zo dňa 09. 03. 2009, zaniklo. Okresný súd Bratislava III uviedol, že

jednotlivé záložné práva k nehnuteľnostiam i pohľadávkam boli zriadené na zabezpečenie pohľadávok z vyššie uvedených úverových zmlúv, a preto je zrejmé, že posúdenie zániku záložných práv (predmet posudzovanej veci) závisí od posúdenia platnosti zániku pohľadávok odporcu započítaním, a to vzhľadom na akcesorickú povahu záložného práva. Z uvedených dôvodov Okresný súd Bratislava III dospel k záveru, že vylúčenie vecí a ich postúpenie na samostatné konanie súdom (aj Okresnému súdu Košice II), v obvode ktorých sa nehnuteľnosti nachádzajú, je jednak nevhodné, ale aj v rozpore s princípom právnej istoty účastníkov konania, nakoľko v minimálne troch samostatných konaniach na troch samostatných súdoch sa bude rozhodovať o práve vychádzajúcom z rovnakého návrhu na začatie konania, majú na zreteli skutočnosť, že každý súd by mohol rozhodnúť iným spôsobom.

Krajský súd v Bratislave uznesením č. k . 3 Ncb/57/2014-325 zo dňa 17. 12. 2014 rozhodol, že na konanie v predmetnej veci je miestne príslušný Okresný súd Liptovský Mikuláš v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1, 2 O. s. p.

Podľa ustanovenia § 11 ods. 1 O. s. p., konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia.

Podľa ustanovenia § 11 ods. 2 O. s. p., ak je miestne príslušných niekoľko súdov, môže sa konať na ktoromkoľvek z nich.

V posudzovanej veci je nesporné, že navrhovateľ sa návrhom na začatie konania domáha viacerých nárokov, ktoré relativizujú založenie miestnej príslušnosti súdu výlučne podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. h) O. s. p. (Osobitná výlučná miestna príslušnosť, ktorú súd skúma podľa ustanovenia § 105 ods. 1 prvá veta O. s. p.) a neumožňujú jej založenie iba na jednom príslušnom súde.

V zmysle citovaného ustanovenia § 11 ods. 2 O. s. p. rozhodol tunajší súd vzhľadom na predmet posudzovanej veci, ktorý zakladá tak miestnu príslušnosť Okresného súdu Liptovský Mikuláš, ako aj miestnu príslušnosť Okresného súdu Bratislava III, že miestne príslušným na konanie vo veci je súd, na ktorý navrhovateľ zrejme svoj návrh na začatie konania podal, t. j. Okresný súd Liptovský Mikuláš, čím sa tunajší súd stotožnil s názorom Okresného súdu Bratislava III a nepriamo skonštatoval opodstatnenosť jeho nesúhlasu s postúpením veci. “

Predseda krajského súdu zároveň ústavnému súdu oznámil, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Dňa 20. októbra 2015 ústavný súd žalobkyňu ako osobu, ktorá môže byť rozhodnutím vo veci sťažnosti dotknutá na svojich právach, zaslal sťažnosť a vyjadrenie predsedu krajského súdu z 13. októbra 2015 na prípadné zaujatie stanoviska. Podaním doručeným ústavnému súdu 22. decembra 2015 sťažovateľka a žalobkyňa požiadali o prerušenie konania vedeného ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 577/2015 z dôvodu prebiehajúceho mimosúdneho urovnania sporov, ktoré medzi sťažovateľkou a žalobkyňou v tom čase prebiehali. Pre prípad nevyhovenia žiadosti o prerušenie konania sťažovateľka a žalobkyňa požiadali ústavný súd, aby o sťažnosti prednostne nerozhodoval. Vzhľadom na uplynutie predpokladanej doby na prijatie výsledku mimosúdneho rokovania ústavný súd žalobkyňu podaním zo 7. júna 2016 vyzval na oznámenie, či k mimosúdnej dohode došlo, a na prípadné zaujatie stanoviska k sťažnosti doručenej 29. októbra 2015. Žalobkyňa ústavný súd 8. júla 2016 informovala o tom, že mimosúdne rokovania medzi ňou a sťažovateľkou stále prebiehajú.

Vzhľadom na oznámenie žalobkyne a s prihliadnutím na skutočnosť, že prípadné rozhodnutie ústavného súdu o sťažnosti nebude predstavovať prekážku mimosúdneho rokovaniu medzi sťažovateľkou a žalobkyňou, ústavný súd žalobkyňu podaním z 15. augusta 2016 vyzval na prípadné zaujatie stanoviska k sťažnosti. Žalobkyňa sa v lehote určenej na zaujatie stanoviska a ani do dňa rozhodnutia ústavného súdu o sťažnosti k sťažnosti nevyjadrila.

Dňa 10. októbra 2016 ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky, aby sa vyjadril k vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň mu zaslal vyjadrenie predsedu krajského súdu k sťažnosti na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska.

Právny zástupca sťažovateľky v podaní doručenom ústavnému súdu 25. októbra 2016 oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci, a k vyjadreniam predsedu krajského súdu, s ktorými nesúhlasí, predovšetkým uviedol:

«Zdôrazňujeme, že aplikáciou § 11/2 Občianskeho súdneho poriadku v napadnutom uznesení krajský súd obišiel ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o výlučnej miestnej príslušnosti. Pritom poukazujeme aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v otázke miestnej príslušnosti v skutkovo totožných konaniach. Najvyšší súd v týchto rozhodnutiach uviedol, že „v predmetnej veci skutočne nemožno aplikovať § 11 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak je miestne príslušných niekoľko súdov, môže sa konať na ktoromkoľvek z nich. Citované ustanovenie možno aplikovať len v prípade spoločenstva viacerých účastníkov alebo pri príslušnosti danej na výber v zmysle § 87 OSP. V prejednávanej veci však o žiaden z uvedených prípadov nejde. Predmetom konania je určenie zániku záložného práva k navrhovateľom špecifikovaným nehnuteľnostiam, kedy je na mieste aplikácia § 88 písm. h) OSP o výlučnej miestnej príslušnosti súdu, v obvode ktorého je nehnuteľnosť.“ Z uvedeného vyplýva, že postupom krajského súdu došlo k odňatiu [REDAKOVANÉ] jej zákonnému sudcovi vecne a miestne príslušného súdu, a tým k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie, čo je ústavne neudržateľné.»

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľky a predsedu krajského súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podstata argumentácie sťažovateľky, ktorou odôvodňuje namietané porušenie svojich základných práv podľa čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, spočíva v tom, že krajský súd rozhodol napadnutým uznesením o miestnej príslušnosti v rozpore s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného v čase rozhodovania krajského súdu [predovšetkým § 88 ods. 1 písm. h) OSP]. Sťažovateľka namieta aj nedostatok odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, z ktorého podľa nej nie je zrejmé, na základe akého dôvodu krajský súd aplikoval § 11 ods. 1 a 2 OSP vo vzťahu k určení miestnej príslušnosti okresného súdu na prerokovanie žalobného nároku na určenie, že záložné právo k nehnuteľnostiam zaniklo.

V súlade s čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Pri ústavnom prieskume sťažnosti sťažovateľky ústavný súd vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej zásadne nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti však vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutia všeobecných súdov v prípade, ak v konaní, ktoré im predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania a rozhodovania všeobecných súdov vo veciach, v ktorých niet iného súdu, aby prerokoval a rozhodol o tom, či bolo, alebo nebolo porušené základné právo alebo sloboda účastníka konania pred všeobecným súdom (m. m. I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, II. ÚS 83/06).

Ústavný súd ďalej vo všeobecnej rovine uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu musí predchádzať postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania vyvoditeľným z príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (v kontexte danej veci v súlade s dohovorom, najmä v súlade s právom na prístup na súd a právom na spravodlivé prejednanie veci, pozn.). Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že dohovor a k nemu sa vzťahujúca judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) predstavujú pre vnútroštátne orgány záväznú výkladovú smernicu pre výklad a uplatňovanie zákonnej úpravy jednotlivých komponentov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy, a tým normujú rámec, v ktorom je pred týmito orgánmi možné domáhať sa rešpektovania jednotlivých aspektov „práva na spravodlivé súdne konanie“ (m. m. I. ÚS 49/01, I. ÚS 230/03).

Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane uvádza, že mu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, resp. nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Povinnosť chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni patrí teda predovšetkým všeobecným súdom. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti, ktorou sa namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím všeobecného súdu, sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä z toho hľadiska, či závery všeobecných súdov vyjadrené v napadnutom rozhodnutí sú dostatočne odôvodnené, či nie

sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

K porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie môže dôjsť predovšetkým vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 35/98), ale tiež v prípade, ak by rozhodnutie všeobecného súdu bolo arbitrárne, a teda prejavom zjavnej svojvôle pri výklade a aplikácii právnej normy alebo ak by výrok rozhodnutia nebol v súlade s priebehom konania.

Rešpektujúc judikatúru ESĽP, ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre neustále pripomína, že jedným z kľúčových princípov spravodlivého súdneho konania, ako ich garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, je aj právo na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07). Potreba náležité odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre vzťahujúcej sa na interpretáciu čl. 6 ods. 1 dohovoru zdôrazňuje, že toto ustanovenie dohovoru zaväzuje súd uviesť dôvody svojho rozhodnutia, pričom rozsah tejto povinnosti sa môže líšiť v závislosti od povahy rozhodnutia. Vzhľadom na nevyhnutnosť prihliadať *inter alia* na rôznorodosť vyjadrení účastníkov konania a procesnoprávne predpisy platné v tom-ktorom štáte, môže byť otázka posúdenia porušenia povinnosti všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dôvody vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, posúdená len s prihliadnutím na okolnosti prípadu (rozsudok ESĽP vo veci Torija v. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B, ods. 29).

V nadväznosti na sťažovateľkou namietané porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny ústavný súd považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že základné právo na zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Toto základné právo je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolani podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04). Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09).

Pojem zákonného sudcu je definovaný viacerými na seba nadväzujúcimi kritériami, ktoré súčasne tvoria navzájom prepojené garancie reálneho obsahu tohto základného práva. K týmto kritériám treba priradiť v prvom rade vecnú, funkčnú a miestnu príslušnosť súdov, a následne obsadenie príslušného súdu, ktoré je v procesných poriadkoch a v zákone č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vymedzené od samosudcu až po rozmanité rozhodovacie útvary (senáty) zložené z troch a viacerých sudcov. Na to nadväzuje zásada pridelovanie vecí jednotlivým sudcom alebo senátom v súlade s pravidlami obsiahnutými v rozvrhu práce a spôsobom, ktorý určuje zákon. Iba taký sudca určený podľa rozvrhu práce, ktorý je sudcom vecne a miestne príslušného súdu ustanoveného zákonom, je zákonným sudcom v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny.

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní v napadnutej veci aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či ich skutočne všeobecný súd rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná.

V súvislosti s námietkou sťažovateľky, podľa ktorej napadnuté uznesenie krajského súdu trpí nedostatkom odôvodnenia, ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že ústavná akceptovateľnosť rozhodnutí všeobecných súdov o miestnej príslušnosti vo veci konajúcich súdov bola predmetom konania o zjednotení odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu v súlade s § 6 zákona o ústavnom súde. Uznesením ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2013 z 13. februára 2013 bol zamietnutý návrh na zjednotenie odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu:

„Uznesenie všeobecného súdu o založení miestnej príslušnosti, ktoré nie je primerane odôvodnené, je z ústavného hľadiska v zásade neakceptovateľné a neudržateľné. Ústavný súd Slovenskej republiky by nemal absenciu odôvodnenia uznesenia všeobecného súdu o založení miestnej príslušnosti nahrádzať vlastným rozhodnutím, ktoré odôvodňuje jeho vecnú správnosť.“

Plénum ústavného súdu týmto hlasovaním zároveň (nepriamo) v zásade vyjadrilo súhlas s postupom a právnymi názormi, ktoré sa uplatnili v porovnateľných veciach I. senátu ústavného súdu (vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 207/07) a III. senátu ústavného súdu (vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 228/06). Rešpektujúc záver pléna ústavného súdu vo veci zjednotenia odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu, boli právne názory vyjadrené v označených veciach I. senátu a III. senátu ústavného súdu uplatnené aj vo veci sťažovateľky.

Ústavný súd sa s prihliadnutím na sťažovateľkou uplatnenú argumentáciu predovšetkým sústredil na posúdenie, či napadnuté uznesenie krajského súdu možno považovať za ústavne akceptovateľné z vecného hľadiska, t. j. či je ústavne akceptovateľný a udržateľný jeho výrok, v zmysle ktorého je na prerokovanie veci miestne príslušný okresný súd. Až samotná vecná nesprávnosť výroku napadnutého uznesenia by v okolnostiach posudzovanej veci mohla totiž viesť k záveru o jeho ústavnej neakceptovateľnosti (a teda k vysloveniu porušenia práv označených sťažovateľkou), a to aj bez ohľadu na ďalšie nedostatky vytýkané mu sťažovateľkou (nedostatok odôvodnenia). Na druhej strane, pokiaľ by ústavný súd dospel k záveru o vecnej správnosti napadnutého uznesenia (jeho výroku), potom by nedostatok jeho odôvodnenia v okolnostiach

posudzovanej veci nemusel dosiahnuť ústavnoprávnu intenzitu, ktorá by zakladala dôvod vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv podľa ústavy a dohovoru (k tomu pozri m. m. I. ÚS 207/07).

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že „vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava III v Bratislave pod sp. zn. 25 Cb/131/2013, predtým na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9 Cb/14/2013 je miestne príslušným súdom Okresný súd Liptovský Mikuláš (§ 11 ods. 1, 2 O. s. p.)“.

S prihliadnutím na už uvedené východiská sa ústavný súd zamerlal na posúdenie vecnej správnosti výroku napadnutého uznesenia, ktorá môže mať v intenciách judikatúry ústavného súdu zásadný význam pre posúdenie jeho ústavnej (ne)akceptovateľnosti, a teda aj pre vyslovenie porušenia práv označených sťažovateľkou.

Podľa § 11 ods. 1 OSP konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia.

V súlade s § 11 ods. 2 OSP ak je miestne príslušných niekoľko súdov, môže sa konať na ktoromkoľvek z nich.

Podľa § 84 OSP na konanie je príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje (odporca), ak nie je ustanovené inak.

V súlade s § 88 ods. 1 písm. h) OSP namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd, v obvode ktorého je nehnuteľnosť, ak sa konanie týka práva k nej, ak nie je daná príslušnosť podľa písmena b) [namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd, ktorý rozhodoval o rozvode, ak ide o vypořádanie manželov po rozvode ich bezpodielového spoluvlastníctva alebo iného majetku, alebo o zrušenie spoločného nájmu bytu].

V súlade s § 74 ods. 2 OSP príslušný na nariadenie predbežného opatrenia je súd, ktorý je príslušný na konanie o veci.

Vzhľadom na zjavnú stručnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd považoval za nevyhnutné v ďalšom poukázať na relevantné skutkové okolnosti, ktoré dotvárajú celkový obraz o dôvodoch, ktoré krajský súd viedli k rozhodnutiu o založení miestnej príslušnosti okresného súdu.

Podaním z 23. novembra 2012, doplneným 30. novembra 2012, sa žalobkyňa prostredníctvom okresného súdu domáhala nariadenia predbežných opatrení, a to uložiť sťažovateľke povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k výkonu záložného práva zriadeného v jej prospech na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalobkyne, a to nehnuteľnostiach bližšie špecifikovaných v samotnom podaní nachádzajúcich sa v katastrálnom území Šamorín, Bratislava-Staré Mesto, Spišská Nová Ves, Partizánske, Štós, Senec (nehnutelnosti evidované na [REDACTED] vedenom Katastrálnym úradom v [REDACTED] pozn.), Liptovský Mikuláš, Bratislava-Rača, Nové Zámky, Prievidza, Bratislava-Podunajské Biskupice, Banská Belá, Košice-Sídlisko KVP, Humenné, Bratislava-Ružinov, Žilina, Košice-Staré Mesto, Veľký Biel, Banská Bystrica, Báč, Žiar nad Hronom, Veľké Leváre a Topoľčany *inter alia* na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. [REDACTED] z 24. novembra 2008 a zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. [REDACTED] z 9. marca 2009 (ďalej len „návrh na nariadenie predbežného opatrenia z 23. novembra 2012“). Žalobkyňa v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z 23. novembra 2012 zdôraznila, že sa mieni domáhať určenia zániku záložného práva.

Okresný súd návrh žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia pôvodne viedol pod sp. zn. 9 Cb 232/2012, pričom uzneseniami č. k. 9 Cb 232/2012-224 z 28. novembra 2012 a č. k. 9 Cb 232/2012-322 zo 4. decembra 2012 vylúčil v súlade s § 112 ods. 2 OSP na samostatné konanie návrh týkajúci sa nehnuteľností označených v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z 23. novembra 2012 nachádzajúcich sa mimo územného obvodu okresného súdu. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia z 23. novembra 2012 týkajúci

sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam evidovaným na [REDACTED] vedenom Katastrálnym úradom v [REDACTED] Správou katastra [REDACTED] vo vlastníctve žalobkyne bol po vylúčení zapísaný pod sp. zn. 9 Cb 254/2012 a vec bola podľa § 105 ods. 1 a 2 OSP postúpená na prerokovanie a rozhodnutie Okresnému súdu Pezinok, ktorý vec viedol pod sp. zn. 36 Cb 200/2012, pričom podľa § 105 ods. 3 OSP vyslovil s postúpením veci nesúhlas a vec predložil 28. januára 2013 na rozhodnutie krajskému súdu. Krajský súd uznesením sp. zn. 3 Ncb 7/2013 z 31. januára 2013 rozhodol, že miestne príslušným súdom na rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z 23. novembra 2012, ktoré sa týka nehnuteľností evidovaných na [REDACTED] vedenom Katastrálnym úradom v [REDACTED] Správou katastra [REDACTED] vo vlastníctve žalobkyne, je okresný súd. Na základe uvedeného bola vec postúpená na prerokovanie a rozhodnutie okresnému súdu 18. marca 2013.

Po postúpení veci okresnému súdu tento o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z 23. novembra 2012 rozhodol uznesením č. k. 9 Cb 61/2013-539 z 27. mája 2013 (ďalej len „uznesenie z 27. mája 2013“) tak, že mu vo vzťahu k výkonu záložného práva zriadeného v prospech sťažovateľky k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobkyne evidovaným na [REDACTED] vedenom Katastrálnym úradom v [REDACTED], Správou katastra [REDACTED] vyhovel. O odvolaní sťažovateľky zo 17. júna 2013 rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 13 Cob 211/2013 z 11. júla 2013 (ďalej len „uznesenie z 11. júla 2013“) tak, že uznesenie okresného súdu z 27. mája 2013 v napadnutých výrokoch II, IV, V, VI a VII týkajúcich sa nariadeného predbežného opatrenia, ktorým bola:

- II – žalovanému uložená povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k výkonu záložných práv, pôvodne zabezpečujúcich zmluvu o úvere č. [REDACTED] z 28. novembra 2005 a zmluvu o úvere č. [REDACTED] z 31. októbra 2006, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej,

- IV – žalovanému uložená povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k výkonu záložného práva zaregistrovaného v Notárskom registri centrálnych záložných práv pod č. 1 [REDACTED] z 29. novembra 2005, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej,

- V – žalovanému uložená povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k výkonu záložného práva zaregistrovaného v Notárskom registri centrálnych záložných práv pod č. 21546/2006 z 31. októbra 2006,

- VI – žalovanému uložený zákaz prijímať akékoľvek plnenia (inkasá) od dlžníkov žalobcu uhrádzaných na základe jednotlivých zmlúv o nájme s následnou možnosťou kúpy prenajatej veci, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej,

- VII – žalovanému uložená povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k uplatneniu nárokov ako oprávneného z Notárskej zápisnice napísanou notárkou [REDACTED] pod č. [REDACTED], z notárskej zápisnice napísanej notárskou [REDACTED] 31. októbra 2006 pod č. [REDACTED], a to najmä podania návrhu na vykonanie exekúcie, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, zrušil a konanie zastavil.

Uznesenie okresného súdu z 27. mája 2013 bolo zároveň uznesením krajského súdu z 11. júla 2013 zmenené v napadnutých výrokoch I a III tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia vo veci úkonov týkajúcich sa výkonu záložného práva zriadeného v prospech sťažovateľky k nehnuteľnostiam evidovaným na [REDACTED], katastrálne územie [REDACTED], obec [REDACTED] na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. [REDACTED] z 24. novembra 2008 a zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. [REDACTED] z 9. marca 2009 krajský súd zamietol.

Z uznesenia krajského súdu z 11. júla 2013 vyplýva, že žalobkyňa splnila vecnú podmienku uloženú jej uznesením okresného súdu z 27. mája 2013, na základe ktorej podala 25. júna 2013 okresnému súdu žalobu, súčasťou ktorej boli žalobné nároky 1 až 4, pričom žalobným nárokom 1 sa žalobkyňa domáhala určovacieho výroku, že záložné právo zriadené k nehnuteľnostiam evidovaným na [REDACTED] vedenom Katastrálnym úradom v [REDACTED], Správou katastra [REDACTED] vo vlastníctve žalobkyne na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. [REDACTED] z 24. novembra 2008 a zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. [REDACTED] z 9. marca

2009, podľa ktorých bol vklad záložného práva do katastra nehnuteľností povolený pod č. V-941/09 z 15. apríla 2009, zaniklo.

Z dôvodu, že sťažovateľka v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu z 27. mája 2013 namietala okrem iného aj miestnu nepríslušnosť okresného súdu rozhodnúť vo veci predbežného opatrenia, krajský súd k tejto námietke vo svojom uznesení z 11. júla 2013 zdôraznil, že otázka miestnej príslušnosti okresného súdu vo veci predbežného nariadenia z 23. novembra 2012 konať a rozhodnúť bola vyriešená uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Ncb 7/2013 z 31. januára 2013, ktorým bol okresný súd určený ako miestne príslušný na prerokovanie veci.

Keďže otázka miestnej príslušnosti bola vo veci nariadenia predbežného opatrenia vyriešená uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Ncb 7/2013 z 31. januára 2013, podľa ktorého bola miestna príslušnosť daná okresnému súdu, v súlade s § 74 ods. 2 OSP bol okresný súd príslušný aj na konanie o veci samej, t. j. vo veci žaloby doručenej okresnému súdu 25. júna 2013, ktorá bola následne predmetom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 Cb 14/2013.

Príslušnosť súdu ustanovuje zákon, ktorý nepriamo určuje aj osobu zákonného sudcu. V zmysle § 11 ods. 1 OSP sa konanie uskutočňuje na súde, ktorý je vecne a miestne príslušný; príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia. Pre určenie vecnej a miestnej príslušnosti sú až do skončenia konania rozhodné okolnosti, ktoré tu existujú v čase začatia konania a trvajú až do jeho skončenia. Uvedené ustanovenie vyjadruje zásadu *perpetuatio fori* spočívajúcu v trvaní súdnej príslušnosti raz určenej až do skončenia konania bez ohľadu na neskoršie zmeny okolností, ktoré sú inak pre určenie príslušnosti rozhodné; výnimky z tejto zásady upravuje zákon (porovnaj tiež R 3/1980).

Konanie sa začína doručením žaloby alebo doručením návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, pričom ak po začatí konania dôjde k zmene tých skutočností, na základe ktorých sa určila miestna príslušnosť, nemá táto zmena vplyv na určenie miestnej príslušnosti súdu. Vzhľadom na uvedené je všeobecný súd povinný skúmať okolnosti

určujúce miestnu príslušnosť ku dňu začatia konania. V konkrétnych okolnostiach veci boli pre určenie miestnej príslušnosti rozhodujúce okolnosti ku dňu doručenia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z 23. novembra 2012, o ktorých rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 Ncb 7/2013 z 31. januára 2013 o založení miestnej príslušnosti okresného súdu.

Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa návrh na nariadenie predbežného opatrenia pred podaním žaloby doručenej okresnému súdu 25. júna 2013 podala okresnému súdu, ktorý bol v čase začatia konania miestne príslušným súdom v súlade so záverom vyjadreným v uznesení krajského súdu sp. zn. 3 Ncb 7/2013 z 31. januára 2013, je záver prezentovaný v napadnutom uznesení krajského súdu o miestnej príslušnosti okresného súdu na prejednanie žaloby doručenej okresnému súdu 25. júna 2013 v súlade s § 74 ods. 2 OSP vecne správny.

Ústavný súd v okolnostiach veci prihliadol predovšetkým na vecnú správnosť napadnutého uznesenia krajského súdu, v súlade s ktorým je miestne príslušným na rozhodnutie vo veci okresný súd. Vychádzajúc zo skutočnosti, že procesný postup vo veci sťažovateľky nadväzujúci na napadnuté uznesenie krajského súdu je podľa názoru ústavného súdu vecne správny (vec prerokúva a bude o nej na prvom stupni rozhodovať okresný súd), možno považovať napadnuté uznesenie (aj pri konštatovaní jeho nedostatku spočívajúcom v absencii odôvodnenia) z ústavného hľadiska za udržateľné (porovnaj závery vyjadrené vo veciach I. ÚS 207/07 a III. ÚS 228/06).

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym záverom krajského súdu vyjadreným vo výroku napadnutého uznesenia nestotožňuje, nemôže sama osobe viesť k záveru o arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny záver svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, aby sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa ústavného súdu je predmetný právny záver krajského súdu z ústavného hľadiska udržateľný. Nemožno

ho teda považovať za taký, ktorého účinky by boli v okolnostiach posudzovanej veci nezlučiteľné s právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd vzal do úvahy tiež skutočnosť, že vzhľadom na vecnú správnosť napadnutého uznesenia krajského súdu by jeho zrušenie nadväzujúce nerozlučne na prípadný výrok ústavného súdu o porušení sťažovateľkou označeného práva (prvá veta čl. 127 ods. 2 ústavy) bolo prejavom nadmerného formalizmu, keďže po vrátení veci na ďalšie konanie by krajský súd aj v kontexte s právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto uznesení musel rozhodnúť identicky, t. j. rozhodnúť tak, že vo veci je miestne príslušný okresný súd.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu neobsahuje nedostatky ústavnoprávnej intenzity, na základe ktorých by mohol vysloviť porušenie sťažovateľkou označeného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosti v tejto časti nevyhovel.

Pokiaľ ústavný súd dospel v súvislosti s posudzovaním vecnej správnosti napadnutého uznesenia krajského súdu k záveru, že ním (vzhľadom na už uvedenú argumentáciu) nedošlo k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak potom tento záver platí obdobne aj pre časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny. Vzhľadom na to, že napadnuté uznesenie krajského súdu je podľa názoru ústavného súdu vecne správne, ani hypoteticky nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, keďže vo veci rozhoduje vecne, miestne a funkčne príslušný všeobecný súd.

Na tomto základe ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

Keďže ústavný súd nezistil porušenie základných práv sťažovateľky podľa ústavy a listiny ani práva podľa dohovoru, nerozhodoval už o jej ďalších návrhoch z dôvodu,

že tieto sa viažu na vyslovenie porušenia základných práv a slobôd a úspech v konaní pred ústavným súdom.

S prihliadnutím na § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie o odklade vykonateľnosti uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 Ncb 57/2014 zo 17. decembra 2014, o ktorom ústavný súd rozhodol uznesením č. k. II. ÚS 577/2015-16 z 10. septembra 2015, zanikne nadobudnutím právoplatnosti tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. januára 2017